

A medgyesi magyar oktatás ünnepe

Ünnep volt Medgyesen. Egy olyan városban, melyet inkább (volt) szász városként tartunk számon. Itt a magyarság mindig kisebbségben élt, számaránya a legnagyobb 1930-ban volt (26,89%), a 2011-es népszámlálás nem hivatalos adatai szerint a magyarság 4511-es létszáma 10,21 %-ot tesz ki. Ez a szórványközösség a magyar lakossággal is rendelkező környékbeli településekkel együtt (Erzsébetváros, Kiskapus, Mihályfalva, Somogyom, Berethalom, Nagyekemező, Baromlaka, Küküllőalmás) 2012. november 16-án ünnepelte a medgyesi magyar oktatás 290. évfordulóját. Az ünnepélyre a XIV. Széchenyi Megyei Magyar Napok tíz napos rendezvénysorozatának keretén belül került sor.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján 1722-ben a ferencrendi szerzetesek visszakapják a reformáció után – a XVI. század elején – elvett templomukat és zárdájukat. A város tanácsa által akkor írt visszaszolgáltatási oklevélben említés történik a zárda mellett működő iskoláról is. Ezért tekintjük az 1722-es esztendőit iskolánk alapítási évének.

1747-es feljegyzések szerint a ferencrendi zárda melletti iskolában német és magyar nyelven oktattak. Száz év után – 1867-ben – a dokumentumok csak magyar nyelvű oktatásról tesznek említést.

A régi iskolaépületet a ferencesek építették, ezt 1908-ban és 1928-ban bővítették és javították.

A medgyesi református gyülekezet 1888-ban épített templomot magának. Ezt követően a XIX.-XX. század fordulóján I-IV osztályos iskolát kezdett működtetni.

A XIX. század végén felépíti, és 1895-ben felavatják Medgyesen az első magyar tannyelvű állami iskolát. Ennek épületében működik ma a Mihai Eminescu Iskola.

A II. világháborút követően 1948-ban minden felekezeti iskolát államosított az akkori kommunista hatalom. A református iskolával ellentétben a katolikus iskola önálló állami magyar iskola lett. Így működött 1959-ig, amikor a mellette levő 1-es számú román tannyelvű iskolához csatolták. Az 1970-80-as években Medgyesen a gyereklétszám ugrásszerűen megnőtt. Magyar óvodai csoportok és I-IV osztályos tagozatok működtek mindkét újonnan épült városnegyedben és az óvárosban is. A magyar V-VIII osztály továbbra is az akkori 1-es számú iskolában tanult. A magyarul tanuló I-VIII osztályos gyermekek száma ekkor meghaladta az 500 főt. A megnövekedett gyerek- és osztálylétszám lehetővé tette – igaz hosszú és kitartó szülői utánajárást követően – magyar tannyelvű líceumi osztályok indítását is (1983 őszétől a Földgázipari Szakközépiskolában).

Az 1-es számú Általános Iskolában működő magyar tagozat 1990. január 20-án 350 magyar tanulóval és a magyar tantestülettel külön vált. Az újra alakult önálló magyar tannyelvű intézmény a 10-es számú Általános Iskola nevet kapta.

1998-ban az iskola felvette a Báthory István Általános Iskola nevet.

2007-ben elköltöztették a volt Légierők Kaszárnnyájának egyik, a Polgármesteri Hivatal által felújított épületébe. Ekkor lebontották az iskola régi épületét és egy rehabilitációs program keretén belül elkezdődött az új iskolaépület építése.

2010. október 29-én avatták fel a Medgyesi Báthory István Általános Iskola új épületét.

2012. november 16-án került sor – amint már említettük – a medgyesi magyar oktatás 290 éves évfordulójának megünneplésére. Az ünnepi megemlékezés a római katolikus plébánia templomban ökumenikus Istentisztelettel kezdődött. Szederjesi György iskolaigazgató köszöntő beszéde után meghívottaink: Teodor Neamțu, Medgyes polgármestere, Kovács Péter, az RMDSZ főtitkára, Keresztes Kálmán, megyei tanfelügyelő, valamint Balázs Béla, municípiumi tanácsos, osztották meg gondolataikat a szép számban összegyűlt közönséggel. A VII. és VIII. osztályos tanulók, valamint Gazdag Erzsébet színésznő műsora tette felejthetlenné a megemlékezést. Befejezésül a Báthory István Általános Iskola örökbe fogadta a Ferenc rendi templom és zárda épület együttesét, melyre a „*Fogadj örökbe egy műemléket*” című program keretén belül került sor. A program célja a szórványban élő magyar közösségek identitástudatának megőrzése, az összetartozás érzésének kialakítása és fenntartása. Az örökbefogadás bevezetőjeként Babota Tíbor plébanos úr röviden ismertette a Ferenc rendi templom és a zárda történetét, majd Szederjesi György iskolaigazgató felolvasta az örökbefogadási nyilatkozatot és átvette az örökbefogadási oklevelet, melyet Kovács Péter RMDSZ főtitkár adott át.

Az ünnepély az iskolaépületben folytatódott. Itt a Bolyai-terem (matematika kabinet) avatására került sor. Pop Corbea Ioan területi tanfelügyelő bevezető szavai után Székely Éva tanárnő röviden ismertette a Bolyaiak életét, majd megköszönte Bandi Árpád marosvásárhelyi nyugalmazott matematika tanárnak a terem berendezéséhez nyújtott segítségét. Bandi Árpád beszámolt kutatási eredményeiről, Bolyai Farkas anyai felmenőit ismertette, majd képeket és dokumentumokat mutatott be a Bolyai család életének helyszíneiről. Vinczi Márk és Gáspár Krisztina, V. osztályos tanulók előadták Babits Mihály: Bolyai című versét, ezáltal is ünnepélyessé téve a teremavatás pillanatát. A délelőtti program iskolalátogatással folytatódott, ahol a vendégek ízelítőt kaphattak – többek között – a ferences rendi idők oktatásából is, amelyet Gál István Attila tiszteendő úr szemléltetett. Az ünnepély első része állófogadással fejeződött be.

Délután a szülők és más érdeklődők részt vettek a tanulók ünnepi előadásán. Az I-IV osztály és a felkészítő osztály a „Mátyás király udvarában” című mesejelenetet mutatta be. Szép szavak is elhangzottak, Pelger Petra Egyed Emese: Ébredés című versét adta elő, Dávid Erika pedig Szentimrei Jenő: Báthory István című versét. A VIII. osztály Janikovszky Éva: Kire ütött ez a gyerek című érdekes jelenetével szórakoztatta a közönséget. Az óvodások, elemisták valamint a VII. osztályosok színvonalas néptánc összeállítása zárta az előadást és egyben a 290. éves évforduló egy napos rendezvénysorozatát.

Bár az utóbbi években gyereklétszám csökkenéssel küszködünk, a 290. éves évforduló megmaradásra kötelez minket, megőrizni és továbbvinni az anyanyelvi oktatást, nemzeti hagyományainkat, nemzeti értékeinket. Ma, egy új, modern iskolaépületben oktatva meg vannak ehhez teremtve a külső feltételek, csak lelkes,

nemzeti öntudattal rendelkező emberekre van szükség, akik igénylik és tudatosan vállalják, hogy gyermekeik anyanyelvükön tanuljanak.

Ilyen szempontból jelképes is számunkra az, hogy iskolánk 290. éves évfordulója egybeesik egy történelmi műemlék örökbefogadásának pillanatával, hiszen ez folytatást jelent, kitűzött célok megvalósítását, munkálkodást valamiért, ami hidat teremt múlt és jövő között. Tehát mindannyiunk feladata megőrizni, tisztelni a múltat és munkálkodni a jövőért.

Forrás

<http://www.medgyes.ro/node/374>